Dnro
H1109/01.05.01/2020

Valvontaosasto
Anna Kallio

25.5.2020

Eduskunnan verojaosto

HE 54/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valmisteverotusmenettelyn ja autoverotusmenettelyn uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnon antaja

Tulli / tulliylitarkastaja Anna Kallio, puhelin 040 332 2868; anna.kallio@tulli.fi

Lausunto

Tulli on tutustunut hallituksen esitykseen eduskunnalle valmisteverotusmenettelyn ja autoverotusmenettelyn uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valmisteverotuslakia, verolajikohtaisia valmisteverolakeja ja eräitä sellaisia maksuja koskevia lakeja, joihin sovelletaan valmisteverotuksen menettelysäännöksiä. Esityksessä ehdotetaan myös säädettäväksi uusi autoverolaki. Lisäksi muutettaisiin muun muassa oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettua lakia, arvonlisäverolakia, veronkantolakia sekä veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia.

Valmisteverotus

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi ainoastaan Verohallinnon kantamia valmisteveroja koskevaa verotusmenettelyä. Muutoksia ei siten ehdoteta niihin tilanteisiin, joissa Tulli kantaa valmisteveron. Esitys pitää kuitenkin sisällään joitakin muutoksia verovalvontaa koskeviin säännöksiin.

Tullin tehtävänä on valmisteverotuslain 4 §:n 1 momentin mukaan valvoa, että valmisteverovelvolliset noudattavat verotuksen oikeellisuuden varmistamiseksi säädettyjä ja määrättyjä velvollisuuksiaan. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että mm. verovalvonnan tehostamiseksi yksityishenkilöiden hankinnoissa, kulutukseen luovutettujen tuotteiden kaupallisissa siirroissa ja etämyynnissä ennakkoilmoitusvelvollisuutta laajennettaisiin koskemaan yhdenmukaistettujen valmisteveron alaisten tuotteiden lisäksi kansallisen valmisteveron alaisia tuotteita.

Tulli haluaa tuoda esille, että tehokkaan ja vaikuttavan verovalvonnan järjestämiseksi Tulli tarvitsee toimivan reaaliaikaisen tietojenvaihtoratkaisun Tullin ja Verohallinnon välille myös jatkossa. Nyt Tullilla on pääsy valmiste- ja autoverotuksen tietojärjestelmän liikennevirtoihin riskianalyysin suorittamiseksi ja verovalvonnan kohdentamiseksi, koska Tulli hallinnoin valmisteverotuksen ja autoverotuksen tietojärjestelmiä. Tullista riippumattomista syistä AVA-hankkeen myötä valmisteverotuksen ja autoverotuksen tiedot siirtyvät Verohallinnon omistukseen ja ylläpitoon. Hankkeen yhteydessä ei ole Tullin esittämistä toiveista ja pyynnöistä huolimatta suunniteltu ja toteutettu sellaista tiedonvaihtoratkaisua, joka tukisi Tullin lakisääteisten tehtävien suorittamista (tässä tavaraliikenteen riskianalyysi sekä verovalvonta ja sen kohdentaminen), mikä tulee aiheuttamaan haasteita verovalvonnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen tavaraliikenteen osalta jatkossa. Tullin

Valvontaosasto
Anna Kallio

25.5.2020

näkemyksen mukaan tiedonvaihtoratkaisun tulisi olla toimiva ja käytössä ennen kuin valmiste-ja autoverotuksen tiedot siirretään käsiteltäväksi uuteen Verohallinnon tietojärjestelmään.

Esityksen mukaan valmisteverotuksessa sovellettavia erilaisia seuraamuksia yhdenmukaistetaan muiden oma-aloitteisten verojen seuraamusten kanssa ja näin ollen laiminlyöntimaksu korvaa mm. virhemaksun. Valmisteverotuslain 3 § 1 momentin mukaan Tulli kantaa valmisteveron tullilainsäädännön menettelymuodoin lähinnä silloin, kun tuotteita tuodaan unionin ulkopuolelta eikä niitä aseteta välittömästi maahantuonnin jälkeen väliaikaisen valmisteverottomuuden järjestelmään. Tulli soveltaa toiminnassaan tullilain mukaisia seuraamuksia. Tullilaissa ei säädetä nykyisin eikä esityksessä esitetä säädettäväksi edellä mainitusta laiminlyöntimaksusta. On epäselvää, eroaako asiakkaiden sanktiointi merkittävästi valmisteverotusmenettelyssä sisä- ja ulkorajalla, ja voiko asiakkaat näin ollen joutua eriarvoiseen asemaan.

Esityksen mukaan valtuutetun varastonpitäjän, rekisteröidyn vastaanottajan, rekisteröidyn lähettäjän ja veroedustajan luvan myöntämisen yleisiä edellytyksiä hiukan tarkennetaan. Valmisteverotuslaista poistettaisiin ehdotuksen mukaan valmisteverotuslain 26.2 §:ssä mainittu ns. nuhteettomuusvaatimus ja 26.4 §:ssä mainittu Tullin ns. luotettavuuslausunto. Tullille on epäselvää, miksi valmisteveroluvan hakijan ns. nuhteettomuusvaatimuksesta ja Tullin laatimasta luotettavuuslausunnosta luovutaan, Lisäksi epäselväksi jää, onko luvan hakijan nuhteettomuus tarkoitusta varmistaa jatkossa jollain toisella tavalla vai onko kyse siitä, että vaatimuksesta luovutaan kokonaisuudessaan.

Autovero

Esityksen mukaan Tulli säilyttää valvontaviranomaisen roolinsa myös uudistettavassa autoverolaissa. Esityksen mukaan Tulli on velvollinen ilmoittamaan veroviranomaiselle valvonnassaan havaitsemistaan autoverolain laiminlyönneistä. Ilmoitusvelvollisuutensa täyttämiseksi Tulli tarvitsee ajantasaisen ja toimivan tietojenvaihtojärjestelmän toimivaltaisten viranomaisten välillä uuden autoverolain voimaantullessa. Tulli pitää tärkeänä, että valvontaviranomaisilla on reaaliaikainen käyttöyhteys autoverotuksen järjestelmään.

Autoverolain 118 § säädetään tietojen antamisesta Verohallinnolle. Perustelujen mukaan poliisin osalta ei ole tässä erikseen tarvetta asiasta säätää, koska asiasta on kattava sääntely jo laissa henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa. Tullin osalta tällainen erillinen sääntely on kuitenkin esityksessä nähty tarpeelliseksi. Esityksen perusteella ei Tullin näkemyksen mukaan selviä, miksi poliisia vastaavalla tavalla tietojen vaihdosta Tullilta Verohallinnolle ei olisi kattavasti säännelty jo laissa henkilötietojen käsittelystä Tullissa.

Jakelu Eduskunnan verojaosto

Tiedoksi Tullin ja valvontaosaston johtoryhmä